

У. Р. Мочарська,

Тернопільський національний педагогічний університет імені Василя Гнатюка, м. Тернопіль

ВПЛИВ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ УМОВ ТА РОЗВИТКУ ПРЕСИ НА ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ ТА МОВИ

У статті проведено огляд суспільно-політичних умов в яких опинилися українці Галичини на початку ХХ століття. Проаналізовано вплив цих умов на формування української культури та поширення української мови на всі сфери суспільного життя. Зокрема здійснено аналіз ряду документів, які визначали статус українських земель, що опинилися під польським пануванням. Також проаналізовано роль і місце періодичних видань того часу у формуванні суспільної думки. Таке вивчення важливих аспектів суспільно-політичного життя української нації даного періоду надає можливість узагальнити досвід державотворення і провести певну аналогію з культурними процесами сьогодення.

Ключові слова: періодика, культура, формування, суспільство, статус, мова.

ВЛИЯНИЕ ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКИХ УСЛОВИЙ И РАЗВИТИЯ ПРЕССИ НА ФОРМИРОВАНИЕ НАЦИОНАЛЬНОЙ КУЛЬТУРЫ И ЯЗЫКА

В статье проведен обзор общественно-политических условий в которых оказались украинцы Галичины в начале ХХ века. Проанализировано влияние этих условий на формирование украинской культуры и внедрение украинского языка на все сферы общественной жизни. Проведен анализ ряда документов, которые определяли статус украинских земель, что оказались под властью Польши. А также осуществлен анализ роли и места периодических изданий в формировании общественного мнения. Такое изучение важных аспектов общественно-политической жизни украинской нации данного периода дает возможность обобщить опыт построения державы и провести некоторую аналогию с культурными процессами сегодня.

Ключевые слова: периодические издания, культура, формирование, общество, статус, язык.

THE INFLUENCE OF PUBLIC LIFE AND DEVELOPMENT OF PERIODICALS PRINTING ON THE FORMATION OF NATIONAL CULTURE AND LANGUAGE

The article provides an overview of political life which made an effect on the formation of Ukrainian culture and defined the status of Ukrainian language in public life. And also carried out an analysis of the role and place of periodicals in the formations of public mind.

So in the first half of the XX century it underwent a process formation of Ukrainian nation and normalization of the Ukrainian language, which is primarily concerned lexical stock language. As for the spread, this process has encompassed most educated strata, however, and many farmers where Ukrainian language was used «natural», joined it. Mostly it was in those areas where farmers are faced with Polish settlers.

Thus, examining the problems of formation and development of the Ukrainian nation and language, we see that the formation of linguistic identity depends on the socio- historical context and linguistic development of the society. The combination of oppression and some freedom, legal obligations and self-will of Polish administration, expanded network of periodicals, including dedicated to the language questions, facilitated the establishment of national conscious individual.

The study of important aspects of social and political life of the Ukrainian nation provides opportunities to generalize the experience of the state creation and to make a certain analogy with the historical processes of the early twentieth century. Today, as in the early twentieth century, defending the idea of unity of the Ukrainian lands was and remains imperative for Ukrainian people.

Key words: periodicals, culture, formation, public life, status, language.

Пізнання історії становлення сучасної української національної культури та мови в усіх її функціональних різновидах – одне із актуальних завдань сучасної культурології та мовознавства. Для дослідників, які вивчають історію українського суспільства, одним з важливих багатопланових історичних джерел є періодичні видання.

Детальний аналіз періодичної преси початку ХХ століття дає можливість зрозуміти процеси, що відбуваються на сучасному етапі розвитку суспільства, зокрема, з'ясувати деякі проблеми становлення сучасної суспільної думки.

Вивчення ж мови періодичної преси певного періоду має істотне значення і для аналізу історії розвитку української літературної мови взагалі. Стильова багатожанровість мови преси дозволяє простежити на її матеріалі важливі процеси і закономірності, показові для певного етапу розвитку мови, зокрема поповнення літературного словника новими лексичними елементами, поступову зміну семантики та стилістичного забарвлення окремих слів, становлення лексичних та словотвірних норм. Крім того, мова газети як одна з форм масової комунікації характеризується своїми специфічними рисами (її загальнодоступність, особливий характер образності, тісне поєднання елементів різних стилів) і, в першу чергу, своїм підкреслено соціальним характером.

Періодичні видання виступають також засобом формування громадської думки, виховання та духовного розвитку особистості, а також є свідченням культурного рівня нації. Вони відіграють одну з основних ролей у розбудові громадянського суспільства та в процесі державотворення.

Дослідження періодичних видань як історичного джерела стають все більш поширеними в сучасній історичній науці. Різним аспектам проблеми посвячено наукові праці О. Анікіної, Н. Барановської, О. Богуславського, А. Бойко, О. Вішки, О. Коновця, М. Романюка, Г. Рудого, Л. Сакади, Н. Сидоренко та ін.

Основою для вивчення україномовної західноукраїнської періодики є праці А. Животка, Ю. Тернопільського. Проблема розвитку галицьких часописів 20-30-х рр. ХХ ст., тематичної змістовності, формування бібліографічних відомостей часописів краю частково розв'язується дослідниками Науково-дослідницького центру періодики Львівської наукової бібліотеки імені В. Стефаника, зокрема – М. Романюком, О. Дроздовською, М. Галушко та іншими. Але, на жаль, увагою дослідників все ще оминається значний масив періодичних видань, а також вивченню підлягають не всі її аспекти.

Вивчення важливих аспектів суспільно-політичного життя української нації надає можливість узагальнити досвід державотворення і провести певну аналогію з культурними процесами початку ХХ ст. Сьогодні, як і на початку ХХ ст., оборона ідеї соборності українських земель була і залишається нагальною потребою українського народу. Як на початку ХХІ ст. світове суспільство спостерігало за подіями в Україні, так і сьогодні вся Європа стежить за вирішенням українського питання. Відтак, можна простежити певну паралель сучасних процесів із тими, що відбувалися на українських землях початку ХХ ст., зокрема в Галичині.

На прикладі Галичини початку ХХ століття, розглянемо вплив суспільно-політичних умов та розвитку періодичних видань на формування національної культури та мови. Після закінчення Першої світової війни проблема галицьких земель набула гостроти на міжнародній арені. Польська влада проводила усі можливі заходи з метою приєднання цих територій до своєї держави. Будь-які прояви українцями національної ідентичності, наражалися на утиски і знаходилися під пильним контролем польської адміністрації. Особлива увага приділялася українській періодиці, адже саме вона, охоплюючи широкі маси населення, могла стати і ставала тим рупором, який висвітлював антиукраїнські дії польського уряду. Як вважав З. Пеленський, автор статті «Покликання української газети» (Свобода 1937), українська газета не повинна була тільки інформувати і формувати, а й об'єднувати українство, що проживало в «границях чотирьох різних держав і в десятках країн нашої національної еміграції», навчати, тобто «давати масам знання світа, людей обставин», а ще «поширювати грамотність та українську цивілізованість».

Традиційно історики поділяють роки польського панування на українських землях на три періоди:

- 1919 – 1923 рр.;
- 1923 – 1926 рр.;
- 1926 – 1939 рр..

Нам видається, що найкраще можна охарактеризувати напружені стосунки періоду 1919–1923 рр., що склалися у Східній Галичині між українською більшістю та новою польською адміністрацією, виразом «взаємне невизнання та невизначеність». Українці Галичини відмовлялися визнати польську державу своїм законним урядом, доки Рада послів Антанти у Версалі не прийняла відповідного рішення.

28 червня 1919 р. на Паризькій мирній конференції Польща зобов'язалася перед державами Антанти гарантувати українському населенню автономію. Згідно з актом, проголошеним на цій конференції, Польща зайняла територію до річки Збруч, начебто з метою захисту цих територій від більшовиків та без права політичного управління тут. Однак, як ми бачимо з подальшого дослідження українсько-польських взаємин, поляки інтерпретували це як дозвіл постійного володіння Східною Галичиною і провадили тут свою внутрішню адміністративну політику методами терору.

З самого початку захоплення Галицьких земель 1919 року, вони не приховували своїх намірів щодо українців. Всі українські землі слід було розглядати як польську колонію, а українці повинні бути «полонізовані». Не очікуючи юридичного дозволу, поляки негайно встановили тут свою адміністрацію. Цього ж року Варшавський сейм прийняв рішення про заборону використання назви Галичина, замінивши її на «Західна Малопольща». Це було зроблено з метою стирання будь-яких історичних зв'язків з Галицьким князівством. Назву українці також замінили на «русини».

Польська конституція, прийнята 17 березня 1921 року, гарантувала право українців на рідну мову в публічному житті та навчанні у початкових школах. А прийнятий 26 вересня 1922 року закон надавав право самоврядування всім трьом областям Галичини: Львівській, Станіславській і Тернопільській. Але ці гарантії так і залишилися на папері. Водночас вони відіграли певну роль в остаточному вирішенні долі західноукраїнських земель Радою послів Англії, Франції, Італії і Японії 14 березня 1923 р. у Парижі, яка визнала суверенітет Польщі над Східною Галичиною.

Саме цей день став початком нового етапу українсько-польських взаємин, який тривав протягом 1923 – 1926 рр. Влучно нам бачиться характеристика даного етапу, як етапу політичного «пресу».

У цей період при владі в Польщі перебували народові демократи (ендеки), які в українському питанні відстоювали «інкорпораційну» програму. Суть цієї програми полягала в тому, щоб окупувати західні землі України, Білорусії і Литви, домогтися визнання нових східних кордонів Польщі, а потім шляхом примусової асиміляції поневолені народи створити однопольську державу. Тобто польська влада намагалася придушити усі прояви національної культури.

Після приходу до влади Ю. Пілсудського у травні 1926 року розпочався третій етап в історії польського панування на українських землях, який можна було б охарактеризувати як етап «пошуку компромісу». Ю. Пілсудський здійснив державний переворот, в наслідок якого в Польщі був встановлений режим, відомий під назвою «санациї». У його планах було відновлення Польщі «від моря до моря». Підготовка до широкомасштабних зовнішніх акцій вимагала стабілізації внутрішнього становища в країні, зокрема, на території національних меншин. Цим і пояснюється зміна акцентів офіційної політики в українському питанні. На зміну політиці тиску приходить гнучкіша політика певних поступок, пошуку компромісів (іноді імітації поступок і компромісів) з метою створення у поневоленого населення ілюзії ліквідації національного гніту. «Інкорпораційна» політика ендеків витісняється «федералістичною» програмою пілсудчиків.

Суть нової політики полягала у відмові від національної асиміляції, перш за все мовної, яка здійснювалася шляхом примусу. Натомість було запропоновано державну асиміляцію. Для здійснення цієї програми при міністерстві внутрішніх справ 1926 р. створюється спеціальний відділ національностей, а в березні 1934 р. при Президії Ради міністрів Польщі почали діяти Національний комітет і Бюро національної політики.

Надіючись на швидку асиміляцію народів поляки арештовували тисячі активних українських патріотів, велика частина з яких висилалась у заслання. Згідно зі статистикою Червоного Хреста на 1919 рік більше ніж 23 тисячі українців знаходились у польських тюрмах та концтаборах. До 1920 року це число зросло до 70 тисяч. Нейтралізація української інтелігенції була основним завданням поляків. Жорстоке поводження з політичними в'язнями у польських тюрмах стало предметом обговорення на сторінках багатьох газет Франції та Великобританії. Проте жодна з них не потрапила на польську територію.

Політичні партії та культурні організації активно виступали проти колонізації краю. Вони організовували численні демонстрації з метою пробудження патріотичних почуттів у населення. Українці намагалися своїми ж ресурсами покращити свій національний, економічний та культурний стан. Ініціативу взяли в свої руки такі партії: Робітничая партія, Українська соціальна радикальна партія, соціал-демократична партія. Найвпливовішою була Робітничая партія, яка відновила публікацію «Діла», однієї з найпопулярніших українських газет.

Українська преса – важливе історичне джерело усіх сфер державного життя. Особливістю преси як історичного джерела є її поліфонізм. Адже у часописах, крім матеріалів, втілених у власне газетних формах (статтях, замітках, кореспонденціях та ін.), містяться і численні тексти-джерела (законодавчі акти, статистичні матеріали, мемуарно-епістолярні пам'ятки та ін.) [5].

Українська преса Східної Галичини виступала речником захисту національних інтересів у боротьбі з Польщею за панування на цих територіях. Одночасно з цим вона виступала ґрунтом для об'єднання українських земель та національно-культурної ідентичності. У період коли будь-які прояви громадського життя активно придушувалися польським урядом, періодичні видання були чи не єдиним способом самоствердження галицьких українців. За мінімуму демократії і політичних свобод українська преса виступала важливим структурним елементом у розбудові українського громадянського

суспільства в усіх вагомих ланках суспільно-політичного, соціально-економічного, культурно-освітнього, літературно-наукового і мистецького життя [1, с. 66].

Загалом впродовж міжвоєнного двадцятиліття та території Східної Галичини виробилась стійка система національних періодичних видань. Водночас ця система постійно оновлювалася за своїми кількісними і якісними параметрами і все ж виборолла право на функціонування і розвиток.

Саме завдяки цій системі, не зважаючи на національний і соціальний гніт польського уряду, розвиток української культури не зупинився. Особливе зацікавлення і гордість викликало в українців Наукове товариство імені Т. Шевченка, чимала заслуга якого полягає у багаточисельних наукових та історичних публікаціях. До його складу входило понад 200 науковців, серед яких були історики І. Крип'якевич, С. Томашівський, літературознавці М. Возняк, К. Студинський, археолог Я. Пастернак, фольклорист і музикознавець Ф. Колесса. Членство у цьому товаристві було обов'язковим для всіх українських вчених через його унікальну і цінну бібліотеку.

Ще однією організацією, яка сприяла підтримці українських культурних і освітніх закладів, була «Просвіта». Тут діяли народний театр, хори, самоосвітні круги.

Щоб протистояти польській політиці у сфері освіти було сформовано українське освітнє товариство «Рідна школа», яким до 1928 року було засновано 17 приватних гімназій, 9 Педагогічних училищ, 4 професійні школи і 31 початкову школу.

Слід звернути увагу на те, що всі ці освітні заклади могли функціонувати лише завдяки великодушності українських людей, які не будучи багатими, надзвичайно поважали і цінили роботу цих закладів. Були сотні прикладів, коли навіть найбідніші селяни і вдови жертвували кошти для «Рідної школи» чи «Просвіти», а вчителі викладали за низьку заробітню плату. Саме це і зробило можливим функціонування українських навчальних закладів, не зважаючи на часті «придирки» польської адміністрації.

У Львові, Тернополі та інших містах виникали українські музеї. Не занепало і музичне мистецтво, за яке дбало Товариство імені М. Лисенка. Крім того, відновили діяльність міщанські «Братства», «Бесіди», товариства професорів, учителів, адвокатів, лікарів, священників [6].

Щодо Літературної діяльності українських письменників, то вона тісно перепліталася з їх політичними поглядами. Письменники відповідно до своїх ідеологічних уподобань поділялися на три напрями:

- націоналістичний (Д. Донцов, О. Ольжич, О. Теліга);
- пролетарський – про радянський (Я. Галан, П. Козланюк, С.Тудор);
- ліберальний (І. Вільде, Б. Лепкий, Н. Королева) [4, с. 331].

Важких переслідувань зазнавала українська мова та всі, хто вважав її своєю рідною. Оголошення, вивіски, повідомлення на будинках, театральні афіші, заяви до комунальних і державних установ, рахунки в ресторанах, кав'ярнях і т.п. повинні були бути лише на польській мові. Український священник міг потрапити до в'язниці лише за те, що читав молитву за український народ [2, с. 253–254]. Крім того, карали польські суди українських священників і за те, що видаючи метрики вони вписували туди прізвища з українськими закінченнями «ий» а не польськими «і».

Нам видається цілком зрозумілими причини через які поляки виступали проти освіти українців, адже інтелігенція є лідером у політичному, культурному та економічному житті.

Реагуючи на полонізацію освіти, свідомо українська інтелігенція заснувала у Львові таємний Український університет (1921–1925). Масштаби діяльності цього підпільного (сучасники назвали його «катакомбним»), навчального закладу вражають. У період свого піднесення він мав три факультети (філософський, правничий та медичний) і 15 кафедр. Майже 1500 студентів навчалися під керівництвом 54 професорів.

Таємний Український університет був не лише осередком збереження і розвитку української культури, а й центрами формування нової генерації національної еліти.

Відповіддю населення західноукраїнських земель на асиміляторський державний курс стала активна протидія, що виявилася в різних формах та широкому спектрі засобів боротьби за свої права. Найвпливовішими чинниками, які забезпечили українському народові збереження національних ознак, були легальні партії, українське представництво в польському сеймі – легітимні (законні) центри захисту інтересів народу; кооперативний рух – знаряддя самоврядування та економічного самозахисту; греко-католицька церква – духовний посередник між владою і українським народом; робітничий та селянський рух, що були не тільки виявами невдоволення широких народних мас, а й демонстрацією потенціальних можливостей протидії антинародній політиці; ОУН – чинник, який дестабілізував внутрішню ситуацію в Польській державі та підтримував у народі

Таким чином, як ми бачимо, концепція побудови однонаціональної польської держави передбачала асиміляцію національних меншин шляхом політичного тиску на громадян: позбавленням ряду свобод, обмеженням дозволу прийому на роботу, запровадженням мережі польських та утравістичних шкіл, розпорошенням та заміною української інтелігенції поляками.

Ідеологія ендеції силкувалася довести відсутність єдиного українського народу, трактуючи населення західноукраїнських земель як етнос, якому відводилася роль складової польської нації. Звідси посилені натиск на етнімі «русини», вилучення слова «українець» з офіційної термінології, запровадження назви «Східна Малопольща» замість «Східна Галичина».

Проте незважаючи на важкі умови існування українці все ж не втратили своєї національної самосвідомості, а навпаки, шляхом створення українських товариств, кооперативів, політичних організацій, послаблювали колонізаторські зусилля польської держави та сприяли духовному, економічному та соціальному поступу української нації.

Саме періодика відігравала особливу роль у збереженні української культурної та мовної ідентичності в умовах польської влади. Упродовж міжвоєнного двадцятиліття українськомовна періодика виступала чи не єдиним речником захисту національних інтересів, чи не єдиним засобом прояву українського життя.

Література:

1. Галушко М. Українська преса Львова 20–30 рр. : умови, основні показники й тематико-типологічні аспекти розвитку / М. Галушко // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики. – Львів, 2003. – Вип. 11. – С. 66–88.
2. Кулеша Н. Українсько-польські відносини у 20-х рр.. XX ст. (за матеріалами української емігрантської періодики у Німеччині) / Н. Кулеша. – С. 245–259.
3. Лановик Б. Історія України: Навч. Посіб. – 3-тє вид., випр. і доп. / Б. Лановик, М. Лазарович. – К. : Знання-Прес, 2006. – С. 394–399.
4. Політична історія України. Посібник. – К. : Видавничий центр «Академія», 2002. – С. 328–338.
5. Романюк М. Історія української преси: проблеми періодизації / М. Романюк // Збірник праць Науково-дослідного центру періодики. – Львів, 1993. – Вип. 1. – С. 12.

6. Третій український статистичний річник 1935 р. – Львів, 1935. – С. 162.
 7. Храбатин Н. «Пацифікація» в Західній Україні 1930 року у вітчизняній історіографії / Н. Храбатин // Галичина. – С. 325–328.
 8. Швагуляк М. «Пацифікація». Польська репресивна акція у Галичині 1930 р. і українська суспільність / М. Швагуляк. – Львів, 1993. – С. 5–41.

УДК 81'373.23: 659.131:66.12

С. В. Насакина,*Одесский государственный аграрный университет, г. Одесса*

СПЕЦИФИКА ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ХРОНОНИМОВ В РЕКЛАМНЫХ ТЕКСТАХ ФАРМАЦЕВТИЧЕСКИХ ПРЕПАРАТОВ

В статье рассмотрено функционирование хрононимов в рекламных текстах фармацевтических препаратов. Исследован потенциал хрононимов как весомых единиц, которые усиливают выразительные возможности медиа-текстов. Анализируется качественный и количественный состав хрононимов в рекламных текстах фармацевтических препаратов на материале украинского, английского и русского языков.

Ключевые слова: хрононим, фармацевтические препараты, рекламные тексты, собственные имена.

СПЕЦИФИКА ВИКОРИСТАННЯ ХРОНОНІМІВ У РЕКЛАМНОМУ ТЕКСТІ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПРЕПАРАТІВ

У статті розглянуто функціонування хрононімів у рекламних текстах фармацевтичних препаратів. Досліджено потенціал хрононімів як вагомих одиниць, що увиразнюють мову медіа-текстів. Простежується якісний та кількісний склад хрононімів у рекламних текстах фармацевтичних препаратів на матеріалі української, англійської та російської мов.

Ключові слова: хрононім, фармацевтичні препарати, рекламні тексти, власні назви.

SPECIFIC NATURE OF USING CHRONONYMS IN PHARMACEUTICAL ADVERTISING TEXTS

The article deals with the chrononyms in pharmaceuticals advertising texts. Chrononyms' potentiality as expressive means in media-texts are researched. Qualitative and quantitative structure of chrononyms in Ukrainian, English and Russian pharmaceuticals advertising texts are determined.

Key words: chrononym, pharmaceuticals, advertising texts, proper names.

Сегодня среди исследователей, занимающихся рекламой, продолжаются споры по поводу её сущности, силы воздействия, манипулятивного потенциала. Одна группа учёных считает, что реклама обращена не к разуму, а к эмоциям человека, их противники полагают, что ни одна реклама в мире не может заставить без желания адресата совершить покупку, поэтому можно говорить исключительно о функции информирования [8, с. 550]. Согласно третьему подходу, в рекламных сообщениях присутствуют как элементы информации, так и убеждения [6, с. 522].

Междисциплинарный подход в интерпретации **рекламы** позволяет проанализировать это явление с разных сторон. В настоящее время внимание отечественных и зарубежных лингвистов привлекают различные аспекты рекламных текстов: лингво-стилистический, коммуникативно-прагматический, прагмасемантический (Е. И. Зелинская, В. В. Зирка, Ю. Б. Корнева, Н. Н. Кохтев, Т. В. Крутько, В.И. Охрименко, Н. В. Попок, Д. Э. Розенталь и др.). Однако, несмотря на разработанность **маркетинговой, культурологической и лингвистической** концепции, исследование онимного пространства рекламных текстов остаётся ещё не полностью реализованным, поэтому изучение потенциала собственных имён в современных рекламных текстах представляется **актуальным** и перспективным. **Цель** настоящей статьи состоит в анализе использования **хрононимов** в рекламных текстах фармацевтических препаратов. Наша **задача** – определить специфику функционирования **хрононимов** в исследуемом материале.

Объектом рассмотрения в данной статье являются рекламные тексты фармацевтических препаратов. Отметим, что, несмотря на большое количество работ, посвящённых исследованию рекламного текста, рекламные тексты лекарств ещё не подвергались тщательному анализу лингвистов. В качестве **предмета** исследования избраны хрононимы в рекламных текстах фармацевтических препаратов.

Материалом для нашей статьи послужила печатная реклама, размещённая на рекламных флаерах, в буклетах и каталогах. Анализу подверглись 600 рекламных текстов на украинском, английском и русском языках.

Реклама фармацевтических препаратов, вероятно, появилась уже с того момента как человек начал лечить и создавать лечебные средства. Приступая к исследованию **рекламы фармацевтических препаратов**, необходимо априори учитывать двойственное отношение к ней в социуме: одна часть общества считает её необходимой и полезной, другая считает её опасной и вредной. Например, из истории известны случаи, когда мошенническая медицинская реклама приносила вред, в то же время рекламирование безболезненного лечения зубов было полезно для пациента [7, с. 1]. Заметим, что в Украине в 1215-1230 годах монахи Киево-Печерской Лавры Симон и Поликарп составили «Киево-Печерский патерик», в котором было описано действие лекарств, способы лечения и случаи исцеления [3, с. 15], что, на наш взгляд, весьма условно, но можно считать как проторекламой лекарств в Древней Руси. Заметим, что представленная схема «лекарство – способ лечения – исцеление, как результат лечения данным лекарством» является лучшим способом рекламирования.

Собственные имена (Nominia propria) представляют собой имена, которые даются конкретному объекту, лицу для выделения его (её) из ряда одинаковых или подобных [2, с. 62]. Исследователи выделяют в онимном пространстве такие классы собственных имён, как антропонимы, топонимы, космонимы, зоонимы, хрононимы, хрематонимы, идеонимы, теонимы, эргонимы, прагматонимы.

Хрононим, согласно Словарю украинской ономастической терминологии, представляет собой собственное имя исторически важного периода, эпохи, праздника, определённой даты [2, с. 190]. Все ономастические единицы в рекламных текстах фармацевтических препаратов значимы и системно организованы, и таким образом составляют онимное пространство, однако **хрононимы**, по причине их редкого использования играют второстепенную роль в исследуемом материале и находятся на периферии ономастического пространства. В то же время они играют значительную роль в формировании идеи отдельного рекламного текста, поскольку удачный выбор собственного имени во многом определяет смысловую и эмоциональную заданность текста.